

[Helen Beim]

Vi kan samtidig meddele, at vi er indstillet på en hurtig udvalgsbehandling.

Per Tærshøj (KF):

Jeg skal også ganske kort ligesom den forrige ordfører sige, at vi går ind for det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter. Jeg skal tilsige Det Konservative Folkepartis støtte til lovforslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Ligeledes skal der fra Venstre være støtte til forslaget til lov om ændring af lov om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter. Vi anser det for at være et udmærket forslag, som er med til at sænke de omkostninger, der er forbundet med de 125 dages oplagring, der er i øjeblikket, idet man nedsætter oplagringstiden til 90 dage. Det er i fuld overensstemmelse med vores internationale forpligtigelser, så Venstre kan anbefale forslaget til hurtig behandling og vedtagelse.

Riishøj (SF):

I betragtning af, at Danmark er selvforsynende med energi i de næste 20-30 år – måske endnu længere, hvis vi finder mere ude i Nordsean – og i betragtning af de vanskeligheder, der er med langtidslagringen, ser vi heller ikke nogen problemer ved at acceptere forslaget.

Tom Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Kim Behnke, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne meddele, at Fremskridtspartiet er meget positivt over for lovforslaget. Der er en række punkter, vi gerne vil have belyst under udvalgsarbejdet. Jeg vil ikke her komme ind på detaljer, da jeg ikke er ordfører vedrørende dette lovforslag, men jeg kan henvise til, at vi under udvalgsarbejdet vil se meget grundigt på det.

Duetoft (CD):

CD tilslutter sig i princippet dette lovforslag. Vi vil under udvalgsarbejdet undersøge nogle tekniske problemer, som der siges af og til at være omkring disse forhold; det vil vi grave lidt mere i.

Så vil jeg på Kristeligt Folkepartis vegne sige, at Kristeligt Folkeparti også kan tilslutte sig forslaget. Der er altså ikke sket nogen fusion, vil jeg lige sige!

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg skal prøve at gøre det lige så kort: Tak for den positive opbakning fra alle ordførerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om forbud mod anvendelse af genetiske test ved ansættelser og ved tegning af pensioner og forsikringer.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 8/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Dette lovforslag er en genfremsættelse fra sidste folketingssamling, og jeg skal, som Socialdemokratiet også gjorde det sidste gang, indlede med at fastslå, at arbejdsministeren ikke fuldt ud tilgodeser beslutningsforslaget i den lovudformning, det nu foreslås at få.

I beslutningsforslaget markerede flertallet, at vi ønskede et forbud mod anvendelse af genetiske test ved indgåelse af forsikringsaftaler og pensionsaftaler. Jeg må så sige, at på det punkt synes vi, at beslutningsforslaget er i overensstemmelse med lovforslaget. Dog er vi ikke tilfredse med de straffebestemmelser, som foreslås i § 5, pkt. 3, der fastsætter bødestraf. Vi

[Jan Petersen]

finder, at forsikringstageren må have retskrav på en aftale i tilfælde af afvisning på grund af en viden, som det er forbudt forsikringsselskabet eller pensionskassen at have og dermed at anvende.

I beslutningsforslaget markerede flertallet også, at forbudet skulle omfatte arbejdsgivers brug af og krav om genetiske test ved ansættelser og ligeledes ansøgerens fremlæggelse af genetiske test. Ministeren har i sit lovforslag ønsket to ministerbemyndigelser til at gøre undtagelser fra dette. Den ene åbner for anvendelse af genetiske test for lidelser, der medfører risiko for andre, og i bemærkningerne fremhæves chauffører, piloter og kaptajner. Den bemyndigelse er vi ikke umiddelbart indstillet på at give ministeren. For det første gennemgår de nævnte faggrupper i forvejen en helbredsundersøgelse, og det er mig bekendt ikke dokumenteret, at den er mangelfuld. For det andet kender vi vel ikke med sikkerhed risikoen for, at en person med et bestemt generæk også får den lidelse, som vedkommende måtte være disponeret for, og derved bringer andre i fare. Vi skulle nødig ende i en situation, hvor raske kaldes syge.

Den anden bemyndigelse vedrører en undtagelse af arbejdsmiljømæssige grunde, og her har ministeren bragt os i en, må jeg sige, ganske besværlig situation, idet man går videre end beslutningsforslaget, som forholdt sig til ansættelsessituationen. Nu omfatter det så også selve det, der foregår, mens de pågældende er ansat. Vi er ikke på det foreliggende grundlag indstillet på at give ministeren en sådan bemyndigelse, men vi er samtidig meget optaget af, at arbejdsmiljølovens § 63 kan anvendes fuldt ud i fremtiden. Vi må se nærmere på, hvordan vi får løst det problem, den konflikt, vi her har.

Det, der foreligger her, er ikke en tilfredsstillende håndtering af den konflikt, der kan være mellem genetiske test og arbejdsmiljølovens krav om forebyggelse og arbejdsgivers ansvar om en maksimal indsats for at beskytte medarbejderne. Jeg vil her fremhæve, at vi ikke begiver os ind i det på det grundlag, ministeren har fastlagt. Vi ønsker i hvert fald nærmere oplysninger om, hvordan det af arbejdsmiljømæssige grunde skal kunne lade sig gøre, og specielt mangler vi lovfæstede regler for, hvorledes oplysninger anvendes og opbevares, og hvem der

igivet fald har adgang til dem. Så jeg anbefaler, at vi under udvalgsarbejdet nøje studerer Arbejdsmiljørådets kommentarer til ministerens lovforslag og i øvrigt beskæftiger os meget med, hvordan vi håndterer oplysninger af denne karakter.

I straffebestemmelserne i forhold til ministerbemyndigelsen og i forhold til overtrædelser på dette område fastsættes en maksimal godtgørelse på 39 ugers løn, såfremt en arbejdsgiver afskediger en medarbejder begrundet i ulovlig anvendelse af gentest. Ministeren kunne selvfølgelig ikke vide, da han udformede lovforslaget, at der er en ny hovedaftale på vej, hvor der fastlægges 52 ugers løn som maksimum. Men jeg vil med det samme sige, at de 52 uger heller ikke er tilfredsstillende for os. Vi mener, at når vi på andre erstatningsområder, f.eks. i forbindelse med afskedigelse af foreningsmæssige grunde, kan fastlægge et maksimumniveau på to år, bør vi også tage udgangspunkt i et højere niveau på dette område.

Jeg skal afslutningsvis nævne, at vi synes, det ville være betryggende, hvis vi i Arbejdsmarkedsudvalget også fik lejlighed til at høre en række interessegrupper, eksperter og debattører, som beskæftiger sig med dette her. Vi vil derfor straks under udvalgsarbejdet foreslå, at Arbejdsmarkedsudvalget i samarbejde med arbejdsministeren afholder en høring, hvor vi kan få belyst en række af de problemer, jeg har nævnt, plus eventuelle problemer, som vi ikke har set i dette her. Vi håber selvfølgelig, at det kan give anledning til en bred, folkelig debat parallelt med, at vi også har det ønske, at dette problemområde får sin foreløbige løsning i form af en vedtagelse af et lovforslag i denne folketingsssamling.

Grethe Fenger Møller (KF):

Da Folketinget sidst – det var den 28. april – behandlede et lignende, næsten identisk forslag fra arbejdsministeren, sagde jeg på Det Konservative Folkepartis vegne, at jeg syntes, vi med dette forslag har fået et fornuftigt bud på, hvordan genteknologien kan få en positiv anvendelse på arbejdsmarkedet. Det mener jeg fortsat er tilfældet, og jeg skal derfor sige, at min gruppe støtter det forslag, som arbejdsministeren her har fremsat. Det er stort set identisk med det tidligere fremsatte; der er lidt ændringer i bemærkningerne, men det har noget

[Grethe Fenger Møller]

at gøre med, at vi må afvente et forslag fra industriministeren, og det vil vi selvfølgelig også gøre. Men jeg kan give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Peter Hansen-Nord (V):

Da Venstres ordfører, hr. Jørgen Winther, er forhindret på grund af møde i huset, skal jeg på Venstres vegne anbefale lovforslaget til videre behandling og vedtagelse.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal på SF's vegne sige, at det er godt, at vi nu endelig får noget på dette område. Vi har arbejdet med det i ganske mange år; ikke alene har vi fremsat forslag flere gange, men vi har også arbejdet for at få regler i det nordiske samarbejde med baggrund i, at vi skal beskytte lønmodtagerne.

Vi har nogle bemærkninger til lovforslaget, og vi overvejer meget stærkt, om vi skal komme med nogle ændringsforslag, men vi synes ærlig talt, at det er bedre at tage den dyst, der skal tages, under udvalgsarbejdet.

Som alle ved, er det hr. Rahbæk Møller, der tidligere har arbejdet med dette her, og på baggrund af de bemærkninger, han tidligere er kommet med, og som jeg skal henvise til, vil vi arbejde positivt for at få et lidt bedre forslag ud af det end det foreliggende. Men vi er tilfredse med, at der i det mindste kommer noget.

Tom Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Poul Nødgaard, ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige et par – måske – bevingede ord.

Jeg skal indledningsvis sige, at Fremskridtspartiets folketingsgruppe er frit stillet med hensyn til dette forslag, da vi har vurderet, at det er et forslag af etisk art. Personlig kan jeg sige, at jeg finder, at lovforslaget er overflødigt, da alene prisen for at få foretaget en genetisk test vil indskrænke brugen til nogle ganske, ganske få tilfælde om året og kun i forbindelse med besættelse af nogle stillinger, hvor det er af absolut afgørende betydning, at man foretager en sådan test. Der er allerede i dag mulighed for en række test i forbindelse med ansættelse, og det er test, som ingen her vil gøre indsigelse imod, selv om også det er test, der er med til at afdække en ansøgers personlighed. En gentest er så en ny og måske nemmere må-

de at få afdækket en række facetter af personen på, og man kan også på den måde eksempelvis finde skjulte sygdomme el.lign., der kan have betydning i udførelsen af arbejdet. Man kunne tænke sig problemer, som kan dukke op ved senere lejligheder, hvor det kan være skæbnesvangert, at det sker.

Men som sagt er Fremskridtspartiets folketingsgruppe frit stillet, men jeg skal dog afslutningsvis henvise til det, jeg sagde i sidste samling, da vi behandlede et lignende forslag.

Duetoft (CD):

Da vi sidste gang behandlede lovforslaget, holdt jeg en lang tale; det gør det lettere i dag, for så kan jeg holde en kort. Vi mener det samme, som vi gjorde sidst – altså et nej til forslaget.

Dette nej skyldes, at vi på den ene side mener, at der er nogle fordele ved det, bl.a. forebyggelse af allergi osv., og det taler selvfølgelig for, at man kan foretage en gentest. På den anden side mener vi, at det er så væsentligt et skridt, det er en flytning af en grænse i retning af et fagre nye verden-samfund, så det er ud fra en generel vurdering af gentest og deres brug, at vi har valgt at sige nej.

Vi er bekymrede for de dispensationsmuligheder, der er i lovforslaget. Hvis lovforslaget var gået ud på et forbud, havde vi støttet det, men nu er der åbninger, der efter vores opfattelse er med til at rulle grænsen og føre os frem til noget, vi ikke rigtig bryder os om. Det er jo et jomfrueligt område, dette her, det er et utrolig vanskeligt område. Vi er ikke normalt maskinstormere, men på den anden side synes vi, det er så farligt at bevæge sig ind på en sliks netop omkring genundersøgelser, at vi altså har valgt at holde fast i det nej, som vi også kom med sidste gang.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er fuldstændig enig i det, hr. Duetoft siger om, at dette er et meget vanskeligt område at gå ind i. Man skal passe vældig på, at man ikke bevæger sig ud på en sliks, hvor det ikke var meningen vi ville bevæge os ud.

Men jeg forstod også på hr. Duetoft, og det vil jeg gerne lige have be- eller afkræftet, at såfremt der virkelig var tale om, at man her ikke måtte bruge disse genetiske test i de situatio-

[Lilli Gyldenkilde]

ner, som står omtalt i forslaget, hvis der ikke gives nogen dispensationsmuligheder, så var hr. Duetoft parat til at gå med til det. Sådan forstod jeg det, men jeg kan have taget fejl. I bekræftende fald synes jeg, der melder sig et interessant spørgsmål. De ændringsforslag, SF omtaler, går ud på, at man ikke må bruge genetiske test på de områder, der her er nævnt, nemlig i forbindelse med ansættelse, ved tegning af pensioner osv. Hvis jeg har forstået hr. Duetoft rigtigt, synes jeg, at der er noget at tale med hr. Duetoft om under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil sige, uden at det skal misforstås storpolitisk, at jeg altid nyder at tale med fru Lilli Gyldenkilde, så det vil jeg da også gerne gøre under udvalgsarbejdet. Det kan da godt være, vi finder på noget at snakke om også vedrørende dette her.

Jeg kan huske, at jeg ved behandlingen sidste gang citerede fra »Den politiske kandestøber«. Problemet er jo, at den ene part har ret, og den anden part har ret, og begge parter har ret, dog hver på sin måde. Det er det, der er så svært ved dette forslag, og derfor har vi valgt at indtage det overordnede standpunkt, at vi simpelt hen vil have et generelt forbud mod gentest. Det betyder så, at eventuelle ændringsforslag, der strammer loven op, vil vi selvfølgelig meget gerne tale med om.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg bilder mig nu ind, at jeg har forstået noget af det, hr. Duetoft siger. Jeg kan forstå, at fordi der ikke kan komme et generelt forbud mod gentest i det hele taget, siger man nej til et forslag, som i hvert fald forsøger at begrænse brugen; vi ved jo godt, at dette er kommet for at blive. Hvis det virkelig er sådan, det forholder sig, kan jeg godt se, at vi måske ikke har stof nok til flere timers samtale, men jeg vil alligevel regne med, at vi kan snakke os lidt til rette. Principielt er vi jo enige i, at det handler om, at man ikke skal bruge disse test på mennesker før ansættelser, før man får udarbejdet pensionsregler osv., osv.

Man kan vælge at sige: Man må slet ikke bruge dem. Vi skal have et rent forbud, et ge-

nerelt forbud. Jamen så taler vi om det, hr. Duetoft, for det er jo det maksimale, man kan få. Men hvis man ikke kan få det, skal man så ikke gå ind og få det, man kan få? Det er spørgsmålet – for nu at sige det på dansk.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg skal for god ordens skyld gentage, hvad der blev sagt fra vores side under første behandling i sidste samling, at vi ser også sådan på det, at vi kan ende med en vedtagelse her, såfremt der er et flertal, der vil medvirke til, at vi får udarbejdet ændringsforslag.

Men jeg vil nu alligevel gøre lidt reklame for en høring af den simple grund, at jeg tror, at vi her – som det også fremgik af hr. Duetofts indlæg – har fingrene nede i noget, som har etiske aspekter og derfor kræver vægtige etiske indlæg, og debatten omkring dette problem foregår faktisk på et etisk grundlag. På den anden side har vi også fingrene nede i arbejdsmiljømæssige forhold, hvor vi vel ikke 100 procent kan udelukke, at der kan komme situationer, hvor genetiske test kan medvirke til en forebyggelse af problemer.

Men konklusionen for vores vedkommende er på nuværende tidspunkt, at vi tager udgangspunkt i, at der skal være et forbud, og herefter må vi så få belyst, om der overhovedet er behov for på nuværende tidspunkt at give ministerbemyndigelser m.v.; det er vi ikke umiddelbart indstillet på. Vi vil have godtgjort ganske grundlæggende, hvilke ministerbemyndigelser der overhovedet er brug for. Det synes vi ikke er dokumenteret. I hvert fald vil vi også have klart beskrevet, hvilke regler der skal være gældende i det øjeblik, der overhovedet kan argumenteres for anvendelse af genetiske test. Så vi har i princippet samme grundlæggende restriktive udgangspunkt som hr. Duetoft.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det bedste er jo altid det godes værste fjende. Det er klart, at vi vil arbejde for et generelt forbud, men kommer vi ikke igennem med det, er vi selvfølgelig interesseret i at få så mange begrænsninger ind som overhovedet muligt. Det er selvfølgelig ikke sådan, at fordi man ikke får 100 pct., skal man sige nej tak til 99 pct.

[Duetoft]

Men vores udgangspunkt – og dér er jeg så enig med Socialdemokratiet, at det er jo godt, det går begge veje – er, at der bør være et forbud. Men kan vi ikke få det, så lad os se at få anvendelsen begrænset så meget som muligt.

Glønborg (KRF):

Naturligvis kunne det flertal i Folketinget bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti, som vedtog det beslutningsforslag, som har foranlediget lovforslaget, også gennemføre lige præcis det, vi ville, men vi har lagt vægt på, at det var godt at få en bred beslutning om det, og derfor vil vi gerne være med til at fortsætte udvalgsarbejdet, så sagen kan være så godt belyst, at vi alle sammen – måske undtagen et enkelt parti – kan gå ind for en vedtagelse af det på et virkelig kvalificeret grundlag, fordi vi kender alle aspekterne.

Jeg henviser naturligvis også til min ordførtale ved førstebehandlingen i forrige samling og til de aspekter, som jeg da trak frem. Her vil jeg blot tilkendegive, at jeg synes, at den tanke, som hr. Jan Petersen førte frem om en høring, er værd at arbejde videre med. Det ville netop kunne medvirke til, at vi fik et grundigt kendskab, sådan at vores beslutningsgrundlag er i orden.

Helt principielt drejer dette sig om, at mennesker skal have frihed til at kunne søge arbejde og til at tegne forsikringer. Jeg vil mest holde mig til spørgsmålet om at søge arbejde, og mennesker skal have mulighed for at kunne kvalificere sig til det arbejde, de søger.

Vi hjælper på mange måder igennem uddannelse og træning folk til at blive kvalificerede, og vi har ikke noget imod, at en arbejdsgiver prøver, om den, der nu skal ansættes, har opnået de fornødne kvalifikationer, men vi vil være meget imod, at en arbejdsgiver skal kunne bruge en gentest, for det står fast, at den pågældende ansøger ingen jordisk chance har for på nogen måde at forbedre sine kvalifikationer på det område.

Det rejser en række etiske problemer at bruge gentestning på de områder, som vi behandler her, og dem synes jeg vi skal have godt belyst. Jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at der egentlig er en række lignende aspekter, som måske kan give problemer i de kommende år, og vi overvejer i Kristeligt Folkepar-

ti på en eller anden måde at vende tilbage til det problem, som jeg nu rejser her.

Det er blevet en modedille i visse dele af erhvervslivet at benytte sig af astrologer, horoskoper, biorytmer og mange andre mærkværdige ting, når man skal ansætte folk og udvælge nogle til bestemte arbejdsopgaver. Her drejer det sig også om forhold, som den pågældende ikke selv har nogen som helst indflydelse på. Éns fødselstidspunkt har man ikke selv været herre over, og man kan ikke gøre noget ved det, og det vil sige, at man ikke kan påvirke sit horoskop. Jeg tillader mig at drage det frem, fordi der egentlig er parallelitet mellem det og brugen af gentest.

Jeg tror virkelig, at vi her kommer ind på et område, hvor det dels er godt at få sagerne frem i lyset, dels at få en rimelig god regulering, og jeg synes, at det forslag, som arbejdsministeren har fremsat, lyder fornuftigt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg kunne ikke undlade at tage ordet, da jeg hørte ordføreren fra Kristeligt Folkeparti tale om, at der var visse kvalifikationer, man i dag kunne teste ved optagelsesprøver, men at man kunne forbedre disse kvalifikationer ved at dygtiggøre sig, hvorimod man ikke kunne gøre noget ved de ting, der ville blive afsløret ved en gentest, der derfor var uretfærdig og urimelig.

Hvad med optagelseskravene til politiet? Der kræves en vis højde, og hvis man ikke har den, kan man ikke komme ind. Det er også et forhold, som man umuligt kan gøre noget ved, måske med 1 cm, men så heller ikke mere. Er det også noget, som Kristeligt Folkeparti vil se på, fordi det er urimeligt og uretfærdigt, at ikke alle kan få lov til at komme ind i politiet?

Desuden synes jeg også, at ordføreren for Kristeligt Folkeparti lød, som om han forventede, at der nu skal være i tusindvis af disse gentest, og at der ikke er grænser for til hvilke job. Det lød næsten, som om man skal have foretaget en gentest for at blive kassedame i Bilka. Det var slået meget stort op, hvor mange der bliver omfattet af disse gentest, og derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren for Kristeligt Folkeparti om, i hvilken størrelsesorden og for hvilke erhvervsgrupper man har forventet, at det vil blive aktuelt. Hvad forventer man?

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg kunne heller ikke lade være med at trække på smilebåndet over hr. Tom Behnkes eksempel med højden, og selvfølgelig er der da mange job, som man ikke har kvalifikationer og egenskaber til at få, selv om man gerne ville. I virkelighedens verden må vi erkende, at vi ikke kan gøre noget ved det, men det skal ikke afskære os fra at gå imod en regulering, hvis man vil benytte sig af metoder, som på et urimeligt grundlag vil holde nogle mennesker borte fra et stykke arbejde. Vi er bange for, at en tilladelse til at bruge gentestning vil føre til misbrug, og det vil vi undgå.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal takke ordførerne for modtagelsen. De allerfleste ordførere gav udtryk for en meget åben holdning til løsningen af disse komplicerede problemer. Der var for så vidt ikke meget nyt i debatten, hvilket der ikke er noget underligt i, for vi havde en fuldstændig tilsvarende debat for ganske få måneder siden, og så vidt jeg kunne høre, holdt partierne sig til de synspunkter, som blev præsenteret ved førstebehandlingen i foråret; derfor kan jeg i og for sig også nøjes med at henvise til mine bemærkninger ved den lejlighed.

Hr. Jan Petersen gav udtryk for et ønske om en speciel arbejdsform i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Det har jeg sådan set ingen kommentarer til, for det tilkommer ikke ministeren at blande sig i det, men hvis der er ønske om i en eller anden form at indhente ekspertise udefra, vil vi da naturligvis være medvirkende til at formidle det. Om det så vil medføre en afklaring af de komplicerede spørgsmål, stiller jeg mig mere tvivlende over for. Jeg har læst en del på dette stof, og jeg har hørt mange eksperter udtalelser om disse spørgsmål, men selv eksperter, som jeg har tillid til hver for sig, har altså stik modsatte synspunkter, så det bliver under alle omstændigheder en svær opgave.

Men jeg tror, det er rigtigt, som hr. Jan Petersen foreslår, at vi nu tager en fase, hvor vi får informationer og synspunkter fra et bredt spektrum af folk i det danske samfund, for at vi på et så kvalificeret grundlag som muligt kan tage vores beslutning; det bliver svært nok endda.

Nu er det sådan, at enhver politiker med respekt for sig selv ikke må være i tvivl om noget som helst og skal kunne levere præcise svar på hvad som helst. Det ved jeg godt, men alligevel kunne vi vel, hvis vi, der har deltaget i debatten, så hinanden dybt i øjnene, i denne eftermiddagsstund blive enige om, at det er svært stof. Med de mange nye ting, der kommer, er det svært at komme med præcise løsninger på problemerne. Inden vi trykker på knapperne ved tredje behandling, kan vi muligvis blive nødt til at få indsat en revisionsbestemmelse, og det er meget tæt på, at jeg allerede på nuværende tidspunkt vil anbefale det, simpelt hen fordi den teknologiske udvikling går så rivede hurtigt på dette område, at jeg ikke tror, at det, vi vedtager i 1992-93, vil kunne stå sig blot få år frem i tiden.

Men absolut positiv medvirken fra min side til at formidle synspunkter og informationer på området.

Jan Petersen (S):

Jeg skal ikke forlænge debatten unødigt, men alligevel nævne, at der er god anledning til, at vi får en mere omfattende debat, og at vi også selv bidrager til en offentlig debat med andre, end tilfældet normalt er ved en udvalgsbehandling, og derfor selvfølgelig forslaget om høring. Jeg har også læst høringssvarene og fulgt den ledsagende offentlige debat – i hvert fald den del, som arbejdsministeren har givet os adgang til via de svar, vi fik i sidste folketingssamling – og i øvrigt også den avisdebat, der har været. Jeg er derfor enig i, at selv om vi gennemfører en høring, er det ikke nødvendigvis nogen garanti for, at vi får en afklaring af alt, men det er et selvstændigt bidrag til, at vi får en offentlig debat, og vi kunne forhåbentlig samtidig komme i dialog om en række synspunkter, og på den måde vil det give os et mere sikkert grundlag.

Som den anden lille kommentar vil jeg lige nævne, at hvis jeg ikke fik sagt, at vi ville foreslå, at det skulle foregå i Arbejdsmarkedsudvalget og i samarbejde med ministeren, beklager jeg, for det stod rent faktisk i manuskriptet. Det er en del af forslaget, at Arbejdsmarkedsudvalget og ministeren skal prøve at tilrettelægge det sådan, at ministeriets adgang til forskellige eksperter bliver inddraget fuldt ud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændring af reglerne om varsling m.v. i forbindelse med større virksomhedslukninger).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 8/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Den 28. januar 1992 havde vi i Folketinget en forespørgsel, der var rettet til arbejdsministeren, industriministeren og indenrigsministeren. Forespørgslen drejede sig om de mange virksomhedslukninger, der har fundet sted og fortsat finder sted, og de mange afskedigelser, der også følger deraf.

Debatten drejede sig om, hvad der kunne gøres for at afhjælpe den uheldige udvikling, og ved den lejlighed vedtog et flertal i Folketinget bestående af S, SF og Det Radikale Venstre en dagsorden.

Det forslag, som arbejdsministeren nu har fremsat, er altså et barn af forespørgslen og dagsordenen, men efter at have set forslaget vil jeg ikke påstå, at det er noget kønt barn.

Jeg ved ikke, om det skyldes, at regeringen ikke stemte for dagsordenen, men nu kender vi i hvert fald resultatet i form af regeringens udspil. Jeg vil sige med det samme, at jeg ikke håber, at det forslag, som arbejdsministeren har fremsat, bliver det endelige resultat.

Vi kan dagligt læse i vores aviser om massevis af afskedigelser, og den udvikling kan selvfølgelig ikke ændres alene ved at vedtage nogle ændrede varselsregler, men der er brug for en række initiativer og for, at vi gennemfører nogle varslingsregler, som er så gode som muligt, så de, der rammes af fyringerne, får en reel chance for f.eks. at finde nyt arbejde eller søge uddannelse.

Det er også meget vigtigt, at arbejdsmarkedsmyndighederne får tid til at iværksætte uddannelsesforanstaltninger og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, og det kræver tid og ressourcer, for at det skal lykkes på en fornuftig måde. Der sker desværre mange gange det, at de, der skal gribe ind, kommer for sent i gang, så de ikke har reel mulighed for at gøre noget forebyggende uddannelsesmæssigt og arbejdsmarkedspolitisk effektivt, når der f.eks. sker massefyringer. Der kræves altså en effektiv indsats af ressourcer.

Arbejdsministeren har altså valgt at fortolke dagsordenen fra den 28. januar 1992 så snævert som overhovedet muligt. Forslaget taler kun om virksomhedslukninger, men hvad giver dette forslag f.eks. ikke noget svar på? Hvis en større koncern, der har en afdeling i Ringkøbing, lukker denne afdeling, er det så en virksomhedslukning? Vil de regler, som arbejdsministeren har foreslået, gælde for afdelingen i Ringkøbing? Det gives der ikke noget svar på.

Varslingsreglerne har størst betydning, når en virksomhed indskrænker eller en afdeling lukker. Det, arbejdsministeren gør, er, at han indfører et nyt begreb i varslingsreglerne, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge, hvordan de regler, som ministeren har udformet, forholder sig til EF-direktivet om mindstekravet ved større afskedigelser. Er forslaget i overensstemmelse med det?

Danmark er ikke det land, der har de allerskrappeste regler på dette område, tværtimod er der brug for en opstramning. Der er brug for, at vi får nogle andre regler for større afskedigelser, der kan give bedre mulighed for at gøre en effektiv indsats for de mennesker, der rammes, og det synes jeg ikke forslaget lever op til.

Socialdemokratiet er ikke tilfreds med det forslag, som arbejdsministeren har fremsat. Vi vil arbejde for, at det bliver anderledes og bed-